

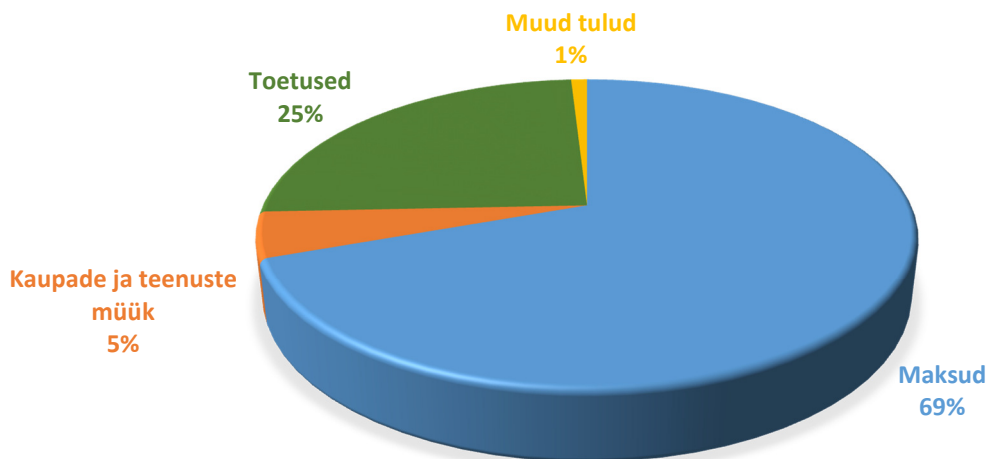
SAUE VALLA 2019. AASTA EELARVE NÄGU: ROHKELT INVESTEERINGUID PIIRKONDADE ÜHTLASEKS ARENGUKS

Saue Vallavolikogu kinnitas jaanuarikuu istungil Saue valla 2019. aasta eelarve kogumahuks 36,3 miljonit eurot (2018. a 33,6 miljonit eurot), selle koostamisel on lähtutud valla arengukavast ja arvestatud valla kõigi piirkondade ühtlast arengut.

Tulud

Tulusid on 36,3 miljonit eurot ja on eelneva aastaga võrreldes tõusnud 8% (2018. a 33,6 miljonit eurot), Saue valla tulubaas kujuneb peamiselt maksutuludest, millele lisanduvad tulud kaupade ja teenuste müügist, lõivudest, vara tuludest, toetustest ja muudest tuludest.

SAUE VALLA 2019 AASTA EELARVE TULUDE JAGUNEMINE

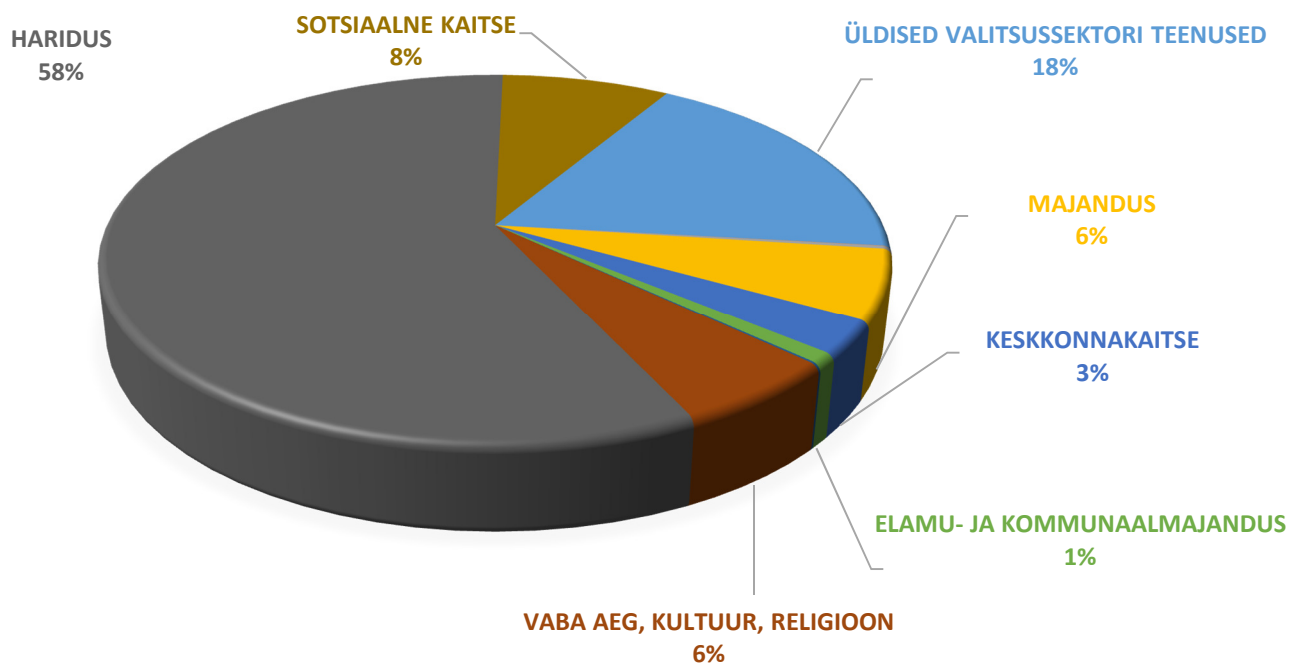
Riigi eraldatavad maksutulud omakorda koosnevad peamiselt Saue vallas elavate inimeste tulumaksust ning maksustatavalt maalt kogutavast maamaksust. Elanike ja maksumaksjate arv Saue vallas kasvab ühtlaselt ja jätkuvalt. Aastavahetuse seisuga oli Saue vallas elanikke 22 304 ning maksumaksjad on nendest ligikaudu pooled.

Rahvastikuregistri andmetel on Saue valla elanikkond kasvanud 2018. aastal ca 600 inimese võrra, maksumaksjaid on Rahandusministeeriumi andmetel lisandunud koguni ca 750. Peamiseks kasvupiirkonnaks on Laagri. Läbi eelarvesse kavandatud investeeringute ning koostööprojektide on eesmärk parandada teenuste kättesaadavust ja taristu kvaliteeti kogu vallas ning luua eelduseid regionaalsete keskuste rahvastiku arvu püsimiseks.

Kulud

Kulude kogumaht on 32,3 miljonit eurot ja on eelneva aastaga võrreldes tõusnud 8% (2018. aastal 29,7 miljonit eurot).

SAUE VALLA 2019 AASTA EELARVE KULUDE JAGUNEMINE

Saue vald panustab enim jätkuvalt haridusse ja noorsootöösse. Tegemist on kõige suurema põhitegevuse kuluvaldkonnaga. Haridusvaldkonna kulude eesmärk on tagada Saue valla lastele tingimused alushariduse ja põhihariduse omandamiseks ning soodustada õpilaste huviharidusega tegelemist. Koostööd lasteaia- ja koolikohtade osas tehakse naaberomavalitsustega, eelkõige Tallinna linnaga. Olulisel kohal on jätkuvalt koostöö erasektoriga, seda nii alushariduse, üldkeskhariduse kui ka huvihariduse osas.

Tulem

Saue valla eelarve planeeritud tulude ja kulude vahe ehk põhitegevuse tulem 2019. aastal on ligi 4 miljonit eurot (2018. a 3,9 miljonit eurot), mis moodustab 11,1% põhitegevuse tuludest. Tulemi üheks osaks on sel aastal veel ühinemistoetus, mistõttu tegelik tulem on oluliselt väiksem, kui seatud eesmärk – see ei tohiks jooksvalt langeda ühelgi juhul alla 10% ning oleks ideaalis cpea 16% põhitegevuse tuludest. Tulemi eesmärgi saavutamiseks on 2019. eelarveaastasse kavandatud mitmeid organisatsioonilisi ümberkorraldusi, tugiteenuste koondamist ühte allasutusse ning vallale kuuluvate kinnisvararuutmeetrite optimeerimist.

Investeeringud

Investeeringuid on planeeritud vastavalt Saue valla arengukavale 2019. aastal 22,2 miljonit eurot (2018. a 15 miljonit eurot). Investeeringute katteallikateks on likviidsed varad, põhitegevuse tulem 4 miljonit eurot, toetused 6,5 miljonit eurot ning laenuvahendid peaaegu 10 miljoni euro ulatuses. Netovõlakoormus on planeeritud 56% põhitegevuse tuludest.

Investeeringute kogumahult on eelarve äärmiselt ambitsioonikas ning võrreldav vallast poole suuremate omavalitsuste investeeringute kogumahuga. See seab lisaks finantseerimiskoormusele suure vastutuse ka kogu meeskonnale, kes investeeringuid ellu viib.

Kogumahult kujunevad suuremateks investeeringuteks 2019. aastal Saue valla keskushoone (uue vallamaja) ehitamine ning Veskimõldre elurajooni uue lasteaed-põhikooli rajamine. Mõlemad ulatuvad otsaga aastasse 2020. Sõidu- ja kergliiklusteid ehitatakse kokku ligi 25 kilomeetri ulatuses. Olulisemad teeprojektid on Nissi-Riisipere tee koos kergliiklusteede ja valgustusega (koostöös maanteeametiga) ning Saue linnas Tule tänava rekonstrueerimise esimene etapp. Positiivse vastuse sai ka toetuse taotlus tänavavalgustuse rekonstrueerimiseks Saue linnas, ka nende töödega alustatakse 2019. aastal. Mustkatteid paigaldatakse eelkõige hajaasustuses ja maapiirkondades lähtuvalt teehoiukavast.

Olulistest maanteevaldkonna koostööprojektidest lükkus kahjuks aasta võrra edasi Kuuseheki–Topi ristmiku ühendustee rajamine Saue linnast ning Keila ringteeprojekti alustamine. Mõlemad on siiski jätkuvalt aktuaalsed ja koostöö maanteeametiga nende projektide elluviimiseks jätkub. Selle tõttu lükkub aasta võrra edasi ka kaasnevate kergteede ehitus, sh Saue linna kavandatud Sauepargi kergtee.

Algab Laagri munitsipaalkorterelamu ehitus, mida osaliselt finantseeritakse toetusrahadest. Samuti on osaliselt toetusrahadest kavas renoveerida energiatõhusamaks Ääsmäe ning Midrimaa lasteaedade hooned. Rekonstrueeritakse Turba kooli staadion.

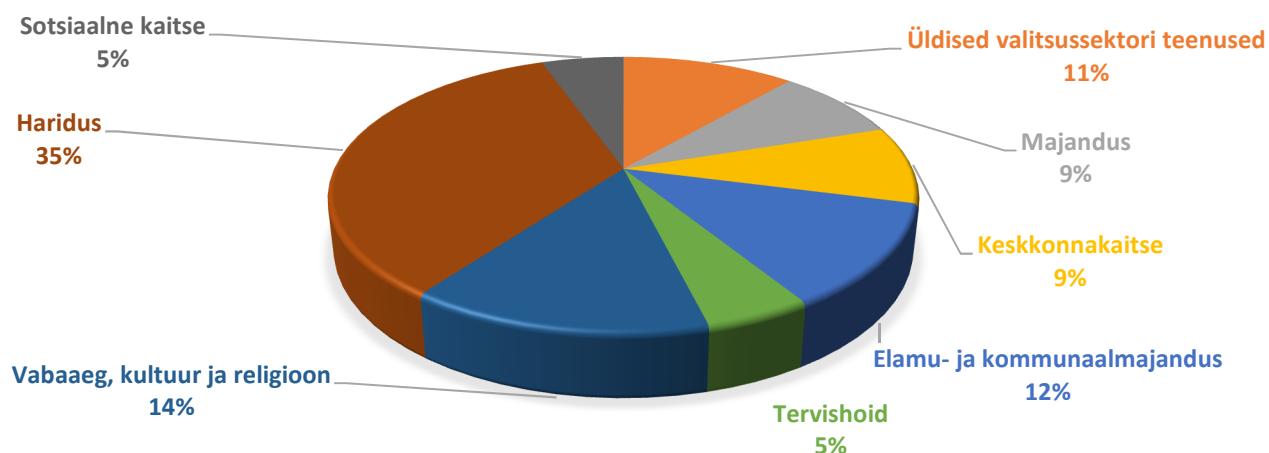
Investeeringute planeerimisel on võetud eesmärgiks kõigi valla piirkondade ühtlane areng. Samas peab arvestama, et ühe (suurema) projekti elluviimise ajaline horisont alustamisest lõpetamiseni on minimaalselt kolm aastat, kui sellega ei kaasne välisfinantseerimisega seotud projektitaotlusi ning vähemalt 5 aastat juhul, kui sõltutakse välisrahast. Seetõttu on oluline rõhuasetus ka ettevalmistatavatel projektidel, mille ehitus algab 2020.

Suurim hetkel töös olev projekt on Riisipere lasteaia rajamine ja halduskeskuse rekonstrueerimine. Samuti koostatakse Turba kooli endise ühiselamu munitsipaalsotsiaalkorterelamuks rekonstrueerimise põhiprojekti, mis on saanud kaasrahastuse.

Koostöös Riigi Kinnisvara AS-iga alustatakse riigigümnaasiumi ja spordihoone projekteerimist Laagrisse. Keskkonna valdkonnas töötatakse mitme veekogu puhastamise projektiga, mille elluviimine sõltub siiski sellest, kas õnnestub saada kaasfinantseeringud Keskkonnainvesteeringute Keskusest. Suuremahulised vee- ja kanalisatsiooni rekonstrueerimise projektid algavad Turba piirkonnas, kus 2018. aastal omandati eraettevõtjalt sealsed amortiseerunud võrgurajatised. Ettevalmistustööd käivad Laitse-Kaasiku piirkonna kanaliseerimistöödega, kus taas tuleb tõdeda, et elluviidavus sõltub otseselt Keskkonnainvesteeringute Keskuse kaasrahastamise taotluse rahuldamisest.

Juba töös olevatest jätkuprojektidest lõpetatakse sel aastal Saue spordihoone ehitus kogumaksumusega 4,5 miljonit eurot ning Saue tervisekeskuse ehitus.

2019. AASTA INVESTEERINGUTE JAGUNEMINE

Saue valla investeeringute kava 2019 *	summa €
Üldised valitsussektori teenused	
Saue valla keskushoone projekteerimine ja ehitamine (osaliselt 2020)	2 373 800
Kaugtöökeskuste rajamine (Riisipere vallamajas, Haiba kultuurimajas)	100 000
Saue muusikakooli, Kernu kooli ja Saue lasteaia Midrimaa IT sisevõrk	50 000
Majandus	
Omanäoliste ja valda iseloomustavate bussiootepaviljonide väljatöötamine ning paigaldamine	50 000
Avaliku linnaruumi investeeringud iga-aastaselt (sh Saue linna kujunduskava koostamine)	100 000
Metsa tn kergtee (Riisipere)	45 000
Muud kergteede investeeringud (sh Kaasiku raudteejaama ühenduse I etapp)	50 000
Rattaparklate rajamine (raudteejaamad, „Pargi ja sõida“ parklad)	100 000
Saue linna Tule tn ja Nurmesalu tn rekonstrueerimine (Tule tänava esimene etapp)	300 000
Valla kohalikele teedele mustkatete rajamine vastavalt teehoiukavale	550 000
Ääsmäe kergliiklustee puuduva lõigu rajamine, valgustus segakasutusega lõigus	50 000
Laagri ja lähiümbruse kergliiklusteede ehitus (Kotka tee, Veskitammi tn-st Maksimarketini, raudteetunnel ja Seljaku tn kõnnitee)	100 000
Saue linna jäätme punkti asfaltplats	62 000
Tule tn jalgtee (Koondise-Sooja) ja sadeveekaevude rekonstrueerimine	40 000
Uute bussipaviljonide aluste ehitused (sh Maanteeameti erinõuete täitmised)	35 000
Turba raudteepeatuse parkla ja jalgtee, koostööprojekt Eesti Raudteega	75 000
Veski tee äärse jalgtee ehitus Hüüru küla tiheasumi ulatuses, koostööprojekt Maanteeametiga	50 000
Keskonnakaitse	
Iseteeninduslike jäätmejaamade rajamine (nt Laagri, Saue, Riisipere, Ääsmäe)	50 000
Loodus-, õppe- ja puhkeradade rajamine (Keila jõe, Ääsmäe raba, Vaheru järve (Tagametsa), Naistesoo (Vatsla), Alliku-Kiia-Vanamõisa matkarada, Mõnuste-Murrumäe terviserada jne)	50 000

Veekogude avalikult kasutatavate ranna- ja puhkealade väljaehitamine (Maidla, Kernu, Järveotsa, Härgesoo). (Ainult KIK kaasfinantseeringu saamisel; eelarves kajastatud kogumaksumus)	1 000 000
Kotka tee äärse piirkonna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ning sademeveelahenduse lõpule viimine, sh ühendamine Laagri piirkonna veevõrguga	109 200
Laitse keskasula ühisveevärgi rekonstrueerimine. Kaasfinantseering	48 000
Turba aleviku ja Jõgisoo küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimine, sh sadevesi	105 000
Turba endiste masuudimahutite reostuse likvideerimine	100 000
Tule tn 4 mänguväljaku ehitus (Saue linn)	100 000
Koerte jalutusväljakute ehitus (Saue linn ja Laagri)	50 000
Multifunktsionaalne spordiväljak	100 000
Lehetu korterelamu lammutus	40 000
Olemasolevate mänguväljakute remont/täiendus	40 000
Keskkonnatoetus	60 000
Elamu- ja kommunaalmajandus	
Tänavavalgustuse kaasajastamine või rajamine alevike külade keskusladel, tiheasumeid läbivate peamiste liikumisteede, bussipeatuste, ristmike ja ülekäiguradade valgustamine	55 000
Tänavavalgustuse rekonstrueerimine tiheasustusladel (Saue linn)	700 000
Sadeveesüsteemide (kraavid, torustikud) rekonstrueerimine	40 000
Tuletõrjemahutite/tiikide/hüdrantide ehitus	40 000
Laagri munitsipaalkorterelamu ehitamine	1 600 000
Investeeringute reserv	250 000
Tervishoid	
Esmatasandi tervisekeskuse rajamine Saue linna kinnistule Pärnasalu 1b	1 100 000
Vaba aeg, kultuur ja religioon	
Turba kooli staadioni uuendamine	100 000
Kernu valla rahvamaja siseruumide rekonstrueerimine, raamatukogu viimine rahvamajja	250 000
Omaosaluste reserv erinevate külaseltside investeerimistaotluste kaasfinantseerimise tagamiseks	50 000
Ääsmäe külakeskuse (teenuskeskuse) projekteerimine ja ehitamine passiivmaja põhimõtetest lähtudes (projekti realiseerija on külakeskus)	700 000
Hüüru mõisa arendamine tänapäevaseks multifunktsionaalseks turismi- ja külastuskeskuseks (projekti realiseerija on külakeskus)	150 000
Uute avalike spordi- ja mänguväljakute ehitamine tiheasumites, külade keskusladel ja renoveerimine	75 000
Koru (Veskimöldre) kooli spordihoone ja staadion	1 500 000
Turbas Tööstuse 1 hoone (Trollide maja) renoveerimine (Leader kaasfinantseering)	80 000
Tuula seltsimaja ventilatsioon, kaabeldus ja kogukonnaköök	30 252
Laagri kultuurikeskuse renoveerimisprojekti koostamine	50 000
Haridus	
Laagri kooli basseini kiletamine	65 000

Saue linna lasteaia Midrimaa õueala terviklahenduse loomine ja lasteaia maja renoveerimine	536 675
Koru (Veskimõldre) lasteaed-põhikooli lasteaia osa ehitus	1 200 000
Tuleviku lasteaia fassaadi renoveerimine	250 000
Ääsmäe lasteaia hoone renoveerimine	800 000
Lasteaedade mänguväljakute uuendamine ja täiendamine	50 000
Riisipere lasteaia uue hoone ehitamine või olemasoleva rekonstrueerimine	40 000
Saue gümaasiumi algklasside ruumide ümberkorraldamine ja HEV-õpilastele keskkonna loomine	50 000
Koru (Veskimõldre) lasteaed-põhikooli põhikooli osa ehitus	4 500 000
Haiba lasteaia üleviimine Kernu kooli hoonesse	50 000
Sotsiaalne kaitse	
Turba kooli endise ühiselamu rekonstrueerimine munitsipaal-sotsiaalkorterelamuks	1 200 000
Väikesemahulised investeeringud	
Üldised väikesemahulised investeeringud kokku (investeeringud kuni 30 tuh. €)	620 142
Investeeringustegevus KOKKU	22 165 069

*Eelarves kajastamine ei garanteeri investeeringu elluviimist 2019. eelarveaasta jooksul. Osad investeeringud sõltuvad otseselt kaasfinantseerimise saamisest ja rahastustaotluse edukusest, teiste puhul on tõenäoline nende osaline kandumine 2020. eelarveaastasse projekti mahukuse tõttu. Mõned eelarves nimetatud objektid on tulnud kaasa eelmistest eelarveaastatest ja nende elluviimine sõltub koostööpartnerite tegevuse tulemuslikkusest.